

A projekt pedagógiai értékelése

A projekt címe: **Az irodalom vándorútján – Műfordítói kurzus**

A projekt típusa: **bilingvális interdiszciplináris**

A projekt értékelése **M. Nádasi Mária: Projektoktatás** (Oktatás-módszertani Kiskönyvtár Gondolat Kiadói Kör Budapest 2003) című elméleti munkája alapján készült. Minden esetben az elméleti alapvetést követi a megvalósult projekt értékelése.

Pedagógia projekt: valamely összetett, komplex, gyakran a mindennapi életből származó téma; a témafeldolgozáshoz kapcsolódó célok, feladatok meghatározása, a munkamenet és az eredmények megtervezése, az eredmények prezentálása.

A megvalósult projekt csak részben felelt meg a definíciónak, de ez a témából következett: szépirodalmi szövegekkel való „bíbelés” nem származhat a mindennapi életből. Ilyen módon speciális, viszont kapcsolódik a diákok tanulmányaihoz. A nyelvismereten túl a művészi nyelvhasználat megismerése a cél.

A projektoktatás kritériumainak való megfelelés:

1. A kiindulópont a tanulók problémafelvető kérdése legyen, a tervezés közösen történjen!

A klasszikus projektnek valóban az a lényege, hogy a diákok határozzák meg a témákat, ők tervezik meg a feladatokat. Ilyen értelemben nem beszélhetünk az iskolában projektnapokról. Helyette pontosabb meghatározás a **projektorientált oktatás**, hiszen a nevelőtestület határozta meg a projekt témáját, a kollégák hirdették meg a projektcímeket. A mi esetünkben ez többszörösen is igaz. Olyan speciális ismereteket kíván a téma feldolgozása, amivel nem rendelkeznek a diákok. Viszont a téma bemutatásakor fel tudtuk kelteni a diákok érdeklődését – bár korlátozta a jelentkezést, hogy csak spanyolul tanuló diákok jelentkezhetek.

2. A projekt megoldása a tevékenységen keresztül kapcsolódjon a valóságos helyzetekhez!

Ennek a kritériumnak maximálisan megfelelt a projekt. Két szöveg fordítása állt a középpontban: egy spanyol ifjúsági regény egy részlete és Lackfi János: Milyenek még a magyarok egyik írása.

De akár utalhatnánk az első nap szakirodalmat feldolgozó szakaszára is: ugyanazoknak a cikkeknek bizonyos szempontú vizsgálatából állt össze a műfordítás-elméletünk.

3. Adjon módot individualizált munkára!

Sok elméletíró nem tartja fontosnak az individualizált munkát. Mi a konkrét fordítást egyéni munkának terveztük, de módosítottunk az elképzeléseken. A diákok különböző nyelvi szintekkel rendelkeznek, az önálló munka kudarccal járt volna. Viszont a pármunkát nagyon élvezték. Kiváló lehetőség volt az együttműködési készség, a vitakészség fejlesztésére.

4. Adjon módot csoportmunkára!

Nagyobb létszámú csoport esetében szükségszerű és fontos munkamódszer. Ennél a projektnél nem volt rá lehetőség a kis létszám miatt. A fordítás párban történt, a megbeszéléseken pedig együtt volt a 6 magyarra fordító diák.

5. Kidolgozása összefüggő, hosszabb időtartamra nyúljon el!

Az éves munkatervben a projekt időtartamát 3 napban határozta meg a nevelőtestület. Az idei évben szerencsés volt, hogy a 3 nap két hétre volt elosztva. A március 5-i első napon megkapták a diákok a szöveget, ismerkedhettek vele, az érdemi munka a március 21-22-i napokon történt.

A tervezésnél nem határoztunk meg pontos szövegmennyiséget. A regény első fejezete 8 oldal, ezt kapták meg a diákok, de a második nap végére látszott, hogy ebből 2-t tudnak lefordítani.

Lehet, hogy tovább is foglalkoznának a feladattal, de nem akarjuk terhelni őket, hiszen a többi csoport is befejezi a munkát kedd délután.

6. A cél az iskolán kívüli helyzet megismerésére vagy megváltoztatására vonatkozzék!

Több szempontból is megfelelt ennek a kritériumnak a projekt. Egyrészt az iskolán kívüli helyzet a műfordítás. Irodalomórán találkoznak a diákok fordított művekkel, de eddig még nem próbálták ki ezt a tevékenységet.

Célunk volt a műfordítói foglalkozás megismerése. Ehhez segítségünkre voltak vendégeink: Rácz Péter, a balatonfüredi Magyar Fordítóház vezetője és Mészáros Tünde szlovákiai magyar fordító.

Harmadrészt pedig látogatást tettünk a balatonfüredi Lipták Házban. Nemcsak megismerkedtünk a házzal, hanem egy nap ott dolgoztunk, hasonlóan a házban lévő bolgár, magyar ösztöndíjas fordítókhoz.

7. Interdiszciplinaritás jellemezze!

Törekedtünk arra, hogy munkánkat a szakszerűség jellemezze. Megjelent benne a **szépirodalom, filológia, szemantika, kultúraközi kommunikáció, kulturális antropológia**. Természetesen csak érintettük ezeket a tudományterületeket, és nem mélyedtünk el bennük. De tudatosítottuk, hogy mindezen területeken szükséges a jártasság, ha műfordítónak akarnak válni. Ahogy Rácz Péter megjegyezte: műfordítónak válik valaki, nem pedig megtanulja a szakmát.

8. A pedagógusok és a tanulók egyenrangú, ám különböző kompetenciákkal rendelkező partnerekként dolgozzanak együtt!

Ezt legjobban Davidnak, a spanyol lektornak a délutáni facebook-bejegyzése támasztja alá. A fénykép – Alejandro és David – alá azt írta: Amikor a tanítvány tanítja a mestert.

A fordítás, a beszélgetés során tanár és diák egymást segítette. Egymásra voltunk utalva nemcsak a munkában, hanem a kommunikációban is: voltak kétnyelvűek a csoportban, de voltak csak magyarul, vagy csak spanyolul beszélők, de mindig kérdés nélkül fordítottak hol magyarra, hol spanyolra.

9. A tanulók önállóan döntsenek, és legyenek felelősök saját döntéseikért!

Itt korlátozva voltak a diákok. A fordítandó szöveget a csoport vezetői választották ki, segítséget kérve a Cervantes Intézettől. A munka ritmusát, időkereteit is mi határoztuk meg. Viszont a diákok döntése volt, hogy párban dolgoznak, hogy az önálló munkát milyen módszerekkel végzik.

10. A pedagógus vonuljon vissza stimuláló, szervező, tanácsadó funkcióba!

Ezt a funkciót nemcsak nekünk, tanároknak kell tanulni, hanem a diákoknak is. Megszokták, hogy elvégeznék egy munkát, arra kapnak egyfajta értékelést (legtöbbször csak egy számot), és utána jöhet a következő feladat. Ebből a folyamatból a fejlődés lehetősége hiányzik. A közös munka során sokszor hátrították el a megbeszélést azzal, hogy még nincsenek készen, még nem jó a fordítás.

11. A tanulók közötti kapcsolatok erősek, kommunikatívak legyenek!

Mivel a merítés szűk körből történt, a diákok ismerték egymást, egy-egy kivételtől eltekintve. A más körből jövőket befogadták, segítették. A komoly munka mellett jellemző volt a vidámság. Késhegyre menő viták voltak egy-egy szinonima körül, vagy abban a kérdésben, hogy le kell-e fordítani a neveket. De a viták soha nem váltak ellenségeskedéssé. Az érezhető volt, hogy sokkal nagyobb igény lett volna kommunikációra 2-2 ember között sokféle témában, főleg azok között, akik eddig nem ismerték egymást, de a munka miatt erre kevés lehetőség volt.

Összegezve elmondhatjuk, hogy a háromnapos munka nem felelt meg minden esetben a projektoktatás kritériumainak, de jó hangulatú, komoly munka folyt ez alatt az idő alatt. Nem volt szükség motivációra, inkább figyelmeztetni kellett a diákokat, hogy fejezzék be a munkát, mert lejárt az idő, mert jön a busz.

Remélhetőleg nem fejeződik be a munka a projektnapok végével. Egyénileg lehet, hogy a diákok közül valaki a műfordítás felé fordul, akár pályaválasztásában is. Többféle folytatása is lehet még a közös munkának:

- Beszéltünk arról, hogy a megyében található másik fordítóházat is meglátogatjuk **Iszkázon a Nagy László Emlékházban.**
- Meghívást kaptunk a balatonfüredi fordítóházba a **nyári spanyol fordítói szemináriumra.**
- Keressük a fordítások **megjelentetésének** lehetőségét.
- Felvettük a kapcsolatot **José María Merino**-val, a spanyol regény szerzőjével. A későbbiekben tervezünk vele egy skype-beszélgetést.

Veszprém, 2016. március 23.

Horváth Judit

Szilágyi Chebi María Elena